

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Praha 2.4.2012
čj. SRS 013676/2012

Oblastní odbor SRS

Ztracená 1099/10

161 00, Praha 6

Zpráva č. 2 oblastního odboru PRAHA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 19.3.2012 do 1.4.2012

1. Počasí

Během sledovaného období panovalo poměrně stálé počasí. Ranní teploty se pohybovaly v rozmezí od -3 °C do 6 °C, odpolední maxima dosahovala rozpětí od 16 °C do 19 °C. O víkendu na konci března došlo k poklesu nejprve odpoledních teplot na 9 °C a poslední březnový den klesla i ranní teplota na 1 °C. Spadlo pouze nepatrné množství srážek. Úhrny srážek se pohybovaly mezi 1 až 5 mm. Místy padal déšť doprovázený sněhovými přeháňkami. Foukal silný, chladný a nárazový vítr. Porosty po únorových holomrazech začíná trápit sucho.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Suché a slunečné počasí umožnilo v tomto období provést veškeré jarní práce. Došlo k přihnojení ozimých plodin a pokračuje setí jařin. Špatně přezimující plodiny byly zaorány, probíhá setí náhradních plodin. Byly zasety jarní obilniny, cukrovka, hrách a mák. Sází se brambory pod netkanou textilií. V ozimech dochází suchem k pukání horní vrstvy půdy a tvorbě půdního škraloupu. Čerstvě zasety plodiny vzházejí jen lokálně. Krajina se konečně začíná zelenat. Velice rychle vykvetly první jarní květiny. Příroda v oblasti je v nástupu jara oproti loňsku o týden rychlejší.

OBILNINY

Porosty ozimých obilnin všeobecně obnovily růst a postupně regenerují. Trpí však dlouhodobým nedostatkem vláhy a nízkými nočními teplotami. Začaly zaorávky a přísevy. Podniky nejsou ještě rozhodnuty, zda ponechají i porosty s menším počtem rostlin na m² nebo porosty zaorají. Vše komplikuje nedostatek osiva a také sucho, které může značně ovlivnit vzházení a vývoj jařin.

PŠENICE OZIMÁ (RF 21–29 BBCH)

první odnož viditelná – devět a více odnoží viditelných

Nejvíce zaorávek a přísevů v oblasti způsobilo **poškození mrazem**. Nelze blíže specifikovat přímo postižené pozemky. Většinou se jedná o kombinaci odrůdy a polohy pozemku, tedy více faktorů. K zaorávkám došlo v okrese Beroun (180 ha), Kolín (200 ha), Kutná Hora (26 ha), Mělník (26 ha), Mladá Boleslav (290 ha) a Příbram (1080 ha).

Opět slabé lokální loňské výskyty **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)** byly zjištěny v okrese Kladno (Šlapánice, 30.3.) a Rakovník (Mšec, 27.3.).

Slabé výskyty ložské infekce **tečkované listové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)** byly pozorovány na spodních listech v okrese Rakovník (Kroučová, 20.3.).

První výskyty imag **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)** zjištěny v okrese Kolín (Velim, 22.3.).

Příznaky napadení jsou podélné úzké pruhy mezi listovými žebry vykousané brouky a larvami. Larvy na rozdíl od brouků ponechávají při žíru dolní pokožku listů neporušenou. Žloutnou a vadnou listy. Nejvíce bývají napadány okraje porostů.

Brouci kohoutka modrého jsou celí modrozelení. Měří 5-6 mm. Vajíčka jsou dlouhá cca 1 mm, žlutooranžová. Larvy jsou špinavě bílé, kyjovitého tvaru, pokryté černým slizem se zbytky trusu. Mají tři páry nohou. Měří 5-6 mm. Kohoutci se vyskytují ve škodlivém množství v několikaletých cyklech. Larvy jsou škodlivější než dospělci. Napadené rostliny špatně metají a předčasně dozrávají. Jarní obilniny jsou k napadení citlivější než ozimé.

Ošetřuje se při výskytu 0,3 a více dospělců na 1 smyk a při 0,4 a více vajíček a larev na 1 odnož.

Lokálně střední výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byly pozorovány v okrese Kolín (Kbel, Lošany, Lošánky, Polní Voděřady, Radovesnice). V těchto katastrech došlo k ošetření 300 ha. V okrese Beroun a Kutná Hora pozorovány pouze slabé výskyty.

Pozorování hrabošů se provádí v porostech ozimů o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace. Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem $4 \times 250 \text{ m}^2 = 1000 \text{ m}^2$) a vynásobením 10x.

Ošetření na jaře se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 užívaných východů z nor na 1 ha.

Pozor, ošetřovatel porostu je povinen oznámit použití přípravků pro hubení hlodavců (rodenticidy) tři dny před zahájením aplikace přípravku oprávněnému uživateli honitby, České inspekci životního prostředí a rostlinolékařské správě a projednat opatření k ochraně zvěře s oprávněným uživatelem honitby.

JEČMEN OZIMÝ (RF 25–30 BBCH)

pátá odnož viditelná – začátek sloupkování

V porostech se lokálně objevují prožloutlá ohniska, ve kterých byly rostliny vystaveny zimnímu stresu. Po přihnojení se porosty začínají zelenat.

Poškození mrazem způsobilo zaorání porostů v okrese Kutná Hora (35 ha) a Příbram (592 ha).

Střední výskyty **spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*)** byly sledovány v okrese Benešov (Mrač, 23.3.) na nejstarších listech rostlin.

Slabé výskyty v malých ohniscích **šedobílé sněžné plísňovitosti obilnin (*Typhula incarnata*)** byly pozorovány v okrese Rakovník (Řevničov, 23.3.).

Lokálně slabé výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byly pozorovány plošně v celé oblasti.

(Pozorování a ošetření viz pšenice ozimá)

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 30–51 BBCH)

počátek prodlužovacího růstu – hlavní květenství viditelné shora uprostřed nejvyšších listů

Porosty řepky ozimé začaly na většině území regenerovat a zelenat se. Mnohé porosty jsou řídké a mezerovité. Porosty silně poškozené mrazy jsou řidší, ale zbývající rostliny sílí a mají již viditelná vrcholová poupata.

V oblasti způsobilo **poškození mrazem** zaorávky v okrese Kladno (26 ha), Mladá Boleslav (96 ha) a Příbram (50 ha).

Slabý výskyt **fomového černání stonku řepky (*Leptosphaeria maculans*)** pozorováno v okrese Benešov (Poříčí nad Sázavou, 23.3.). V okrese Kladno (Knovíz,

Netovice, 30.3., Pchery, 20.3.) a Rakovník (Kroučová, 27.3.) došlo v ohniscích ke zničení rostlin.

Silné výskyty **krytonosce čtyřzubého (*Ceutorhynchus quadridens*)** zjištěny v optických lapácích v okrese Kolín (Velim, 22.3.) a Kutná Hora (Jakub, 20.3.), střední výskyt v okrese Benešov (Poříčí nad Sázavou, 19.3.). První výskyty zachyceny v okrese Beroun (Černín, 20.3., Hýskov, 23.3.), Mladá Boleslav (Plužná, 23.3.), Mělník (Konětopy, 20.3.) a Nymburk (Pátek, 19.3.).

Silné výskyty **krytonosce řepkového (*Ceutorhynchus napi*)** zjištěny v optických lapácích v okrese Kolín (Velim, 22.3.) a Kutná Hora (Jakub, 20.3.). První výskyty zachyceny v okrese Beroun (Černín, 20.3., Hýskov, 23.3.), Mladá Boleslav (Plužná, 23.3.), Mělník (Konětopy, 20.3.), Nymburk (Pátek, 19.3.) a Příbram (Kosova Hora, 19.3.). Všeobecně na celém území oblasti probíhá ošetření proti krytonoscům.

Pozorování imag krytonosce čtyřzubého a řepkového se provádí dvakrát týdně ve 2 Mörickeho miskách nebo na 2 žlutých lepových deskách od dosažení maximální teploty 6 °C do zjištění maxima náletu. Optické lapáky se umístí na protilehlé strany, nejméně 10 m od jeho okraje směrem do porostu. Mörickeho misky se naplní do ¾ vodou, pro snížení povrchového napětí se kápne do každé misky saponátový prostředek. Proti zamrznutí se může přidat lžíce kuchyňské soli.

U krytonosce čtyřzubého (*Ceutorhynchus quadridens*) se ošetření provede při průměrném výskytu 5 a více brouků na 1 misku za 1 den, u krytonosce řepkového (*Ceutorhynchus napi*) při průměrném výskytu 3 a více brouků na 1 misku za 1 den.

První slabé výskyty **blýskáčka řepkového (*Meligethes aeneus*)** zjištěny v okrese Benešov (Poříčí nad Sázavou, 29.3.), Beroun (Hýskov, 23.3.), Kolín (Velim, 22.3.), Mělník (Konětopy, 30.3.), Nymburk (Pátek, 20.3.).

První výskyty imag **dřepčíka olejového (*Psylliodes chrysocephalus*)** v optických lapácích zjištěny v okrese Benešov (Poříčí nad Sázavou, 23.3.), Kolín (Velim, 22.3.) a Příbram (Kosova Hora, 19.3.).

Střední až silné výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** zjištěny v okrese Kolín (Dobříčkov, Chotouň, Kbel, Lošany, Lošánky, Polní Voděradý, Radovesnice, Ratenice) a Nymburk (Milčice). Bylo ošetřeno cca 375 ha. (Pozorování a ošetření viz pšenice ozimá)

PÍCNINY **VOJTĚŠKA SETÁ**

Silné výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byly pozorovány v okrese Rakovník (Městečko, 22.3.) a Kladno (Srby u Tuchlovic, 27.3., Žilina, 22.3.).

JETEL INKARNÁT (RŮŽÁK)

Vlivem mrazu došlo k poškození semenného porostu a následně k jeho zaorání v okrese Kolín (Ovčáry) na výměře 58 ha.

PASTVINY, LOUKY, TTP

Lokálně pozorovány slabé výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** na okrajích pozemků v okrese Kutná Hora (Horní a Dolní Bučice, Kačina, Svatá Kateřina, 29.3., Onomyšl, Chlístovice, 30.3.).

CHMEL (RF 07)

chmelová babka neořezaná s viditelným stonkem

Na rozvíjejících se prvních listech se v okrese Kladno (Šlapánice, 30.3.) objevuje slabé poškození od **dřepčíka chmelového (*Psylliodes attenuatus*)**.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

HRUŠEŇ (RF 51)

zaoblování květních pupenů, šupiny pupenů prodloužené, objevují se světle zbarvené části

První výskyty imag **mery rodu *Cacopsylla* spp.** na pupenech byl pozorován v okrese Mladá Boleslav (Týnec u Dobrovice, 28.3.).

JABLOŇ (RF 51-53)

zaoblování květních pupenů, šupiny pupenů prodloužené, objevují se světle zbarvené části až prasknutí pupenů, zelené špičky listů obklopují viditelné květy

V rozvíjejících se pupenech začalo líhnoutí škůdců ze zimních vajíček. V okrese Kladno (Slaný, 30.3.) bylo pozorováno líhnoutí **mery jabloňové (*Cacopsylla mali*)** a **svilušky ovocné (*Panonychus ulmi*)**.

První výskyt **mšice jabloňové (*Aphis pomi*)** na rašících pupenech byl zjištěn v okrese Kladno (Kralovice, 30.3.).

Za oblastní odbor Praha zpracoval: Ing. Karel Štefan